

CZU 027.7 : 316.6

ASISTENȚA SOCIALĂ ÎN COLECȚIILE BȘ USARB: STUDIU BIBLIOMETRIC

SOCIAL ASSISTANCE IN USARB COLLECTIONS: BIBLIOMETRIC STUDY

Angela HĂBĂȘESCU

Abstract: *The article presents the bibliometric analysis of documents in the field of Social Assistance, from the collection of Reading Room No. 3 „Psycho-Pedagogical, Natural, Exact Sciences. Arts „164 titles were studied in 216 copies and 82 magazines, which represents 1% of the Reading Room collection, the total being of 28 898 copies.*

The structure, evolution and use of documents in this field, the relevance of the collections of study and research interests of students and teachers USARB were analyzed.

Keywords: *USARB, bibliometry, analysis, social assistance, collection, documents, use, users*

Misiunea Bibliotecii Științifice este de a participa activ la procesul de instruire, formare și educare a utilizatorilor, precum și la activitatea de cercetare din Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, prin dezvoltarea unei baze infodocumentare pertinente științific, destinată susținerii programului de studiu și de cercetare al studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor, facilitând accesul la aceste colecții de informații, conștientă fiind de rolul strategic pe care îl are biblioteca în cadrul societății informaționale.

Stilul personal al fiecărui profesionist reprezintă un mixt între cunoștințele de specialitate, acumulate în efortul de studiu, valorile, deprinderile și abilitățile, la care se adaugă experiența profesională și cea de viață, calitățile personale, efortul de autodezvoltare. Cea mai bună practică este, mai întâi, o bună teorie. Biblioteca Științifică USARB este instituția care contribuie la formarea specialiștilor din mai multe domenii, oferindu-le accesul la peste 1 mln. de documente, o bază teoretică fundamentală. Sala de lectură *Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte*, fiind parte componentă a Bibliotecii Științifice, se încadrează în acest proces, punând la dispoziția utilizatorului o bogată și variată colecție de carte și publicații periodice, cca 29 000 documente, din domeniile: informatică, psihologie, pedagogie, asistență socială, științe naturale și exacte etc.

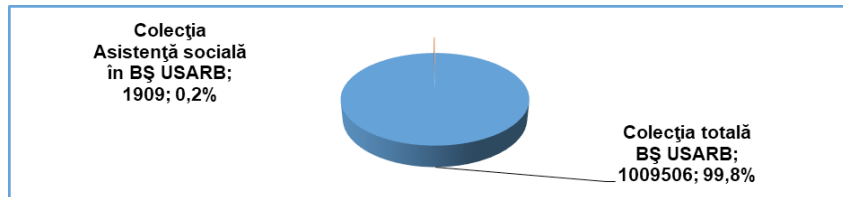
Analiza structurii, dezvoltării și utilizării colecțiilor este o necesitate în lucrul fiecărei bibliotecii. În acest context a fost efectuată o cercetare cantitativă și calitativă a documentelor din compartimentul *Asistență Socială* din colecția BȘ USARB și colecția sălii de lectură. Analiza este efectuată în raport cu documentele din stoc, cu opiniile utilizatorilor, precum și indicatorii de performanță. Scopul principal al studiului:

- asigurarea unei colecții adecvate susținerii procesului instructiv-educativ universitar;
- analiza corespunderii fondului de carte din domeniul respectiv cu necesitățile de informare în domeniul de instruire și cercetare științifică;
- identificarea celor mai solicitate titluri de documente din acest domeniu.

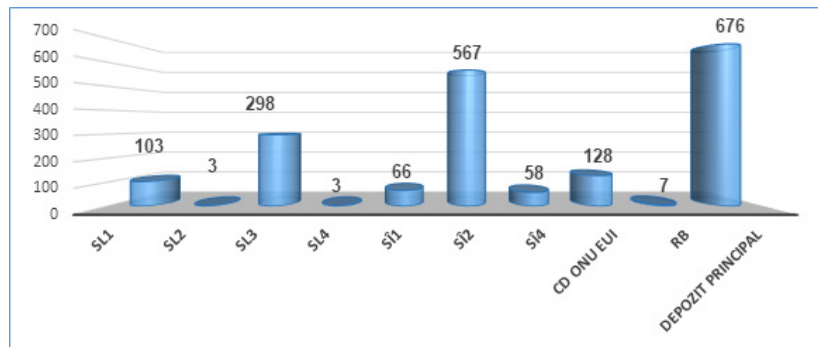
Obiectivele de bază ale acestei cercetări le constituie analiza aspectelor calitative ale utilizării informației din compartimentul respectiv de către utilizatori și identificarea zonelor de activitate ce necesită schimbări.

Pentru formarea unei imagini în ansamblu asupra fondului de publicații din domeniul *Asistenței Sociale* din BȘ USARB, vom analiza raportul ei în comparație cu colecția integrală a Bibliotecii.

Fig. 1 Raportul compartimentului *Asistență Socială* față de colecția BȘ USARB

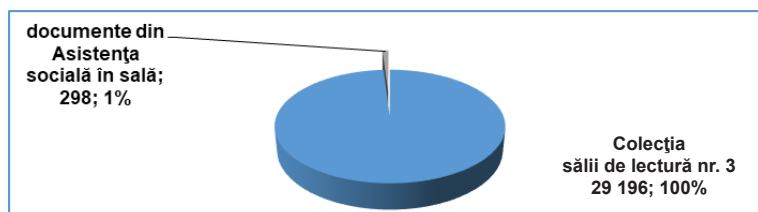
Fig. 2 Compartimentul *Asistență Socială* în diferite subdiviziuni deținătoare de colecții

Din diagramă rezultă următoarele: colecția *Asistență Socială* din sala de lectură nr. 3 „Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte” constituie numai 16% din cantitatea totală de documente din Bibliotecă la domeniul respectiv. Dar putem afirma cu siguranță că este cea mai variată și actuală. Acest lucru se va confirma din cercetările de mai jos.

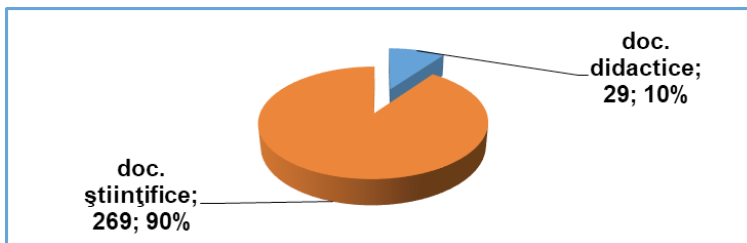
Compartimentul *Asistență Socială* din sală constituie **216** cărți în **164** de titluri și **82** de reviste în **8** titluri, ce reprezintă 1% din întregul fond de publicații din sala de lectură.

Fig. 3 Raportul compartimentului *Asistență Socială* față de colecția totală a sălii de lectură Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte

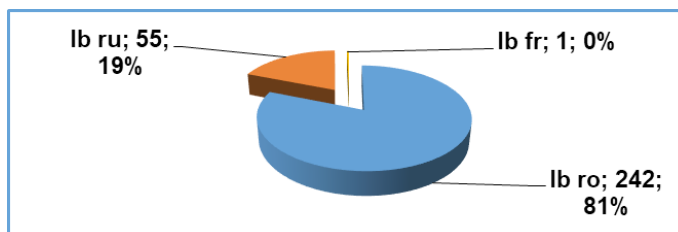

Folosind datele ca indicatori pentru utilizare și vizibilitate, putem evalua structura acestui compartiment după tip document și după limbi.

Fig. 4 Domeniul *Asistență Socială* per tip de documente

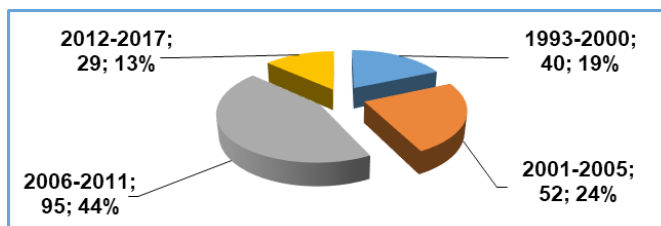

Fig. 5 Analiza colecției per limbi

Diagramele ne atestă o prevalență a literaturii științifice în limba română, lucru benefic, deoarece studiile la *Facultatea Drept și Științe sociale*, specialitatea *Asistență Socială* sunt efectuate în limba română și utilizatorii solicită anume aceste documente.

Fig. 6 Structura compartimentului după ani de ediție

Cea mai mare parte din colecție (58%) sunt cărți editate după anul 2005. Cele mai vechi cărți după anii de ediție sunt trei documente:

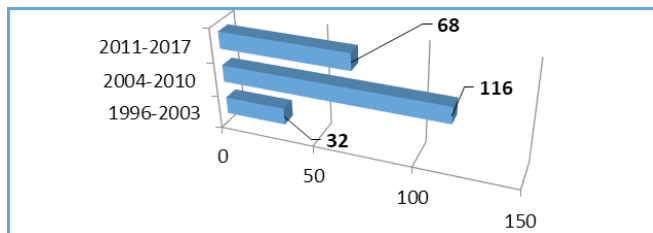

- Smith, Carole R. Adopție și plasament familial. Cum și de ce?,
- Cooper, David M., Ball, David. Abuzul asupra copilului,
- Coulshed, Veronica. Practica asistenței sociale.

Aceste cărți au apărut la editura Alternative, București, 1993. Până în prezent lucrările sunt solicitate, plasându-se printre principalele surse de informare la *Asistența socială a familiei*.

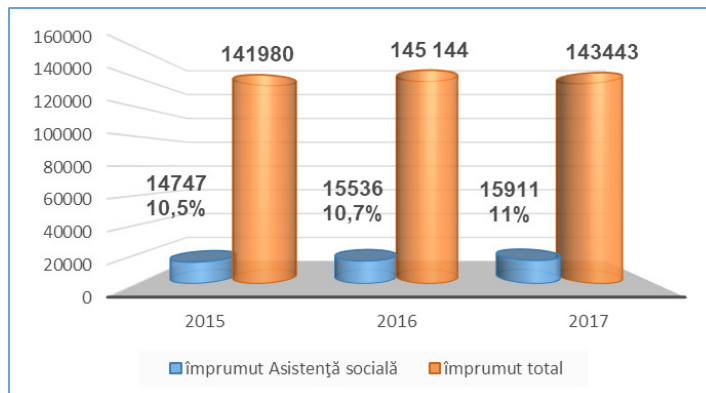
În anul 2003 la Facultatea Pedagogie și Psihologie intervine o schimbare – este adăugită sintagma *Asistență Socială*. Apare o nouă specializare în cadrul facultății. Acest fapt se reflectă și asupra politicii de achiziție a Bibliotecii Științifice, care urmărește completarea calitativă a colecțiilor cu noi surse pentru studiu și cercetare. Începând cu acest an achizițiile de documente din acest domeniu cresc, cel mai fructuos fiind anul 2006 (colecția sălii de lectură a fost completată cu 60 documente).

Fig. 7 Dinamica achizițiilor din domeniul *Asistență socială* din sală

O colecție ce reprezintă doar 1% din tot fondul de documente din sală manifestă o circulație destul de înaltă. Să urmărim dinamica împrumuturilor din ultimii ani.

Fig. 8 Ponderea împrumuturilor de documente din domeniul dat în perioada anilor 2015-2017

Se urmărește un interes în creștere asupra documentelor din domeniu, problemele asistenței sociale constituind o preocupare majoră pentru statele aflate pe drumul tranziției spre economia de piață, în general, și pentru țara noastră, în special.

Circulația documentelor din domeniu:

- 2015 – 4,6
- 2016 – 5,3
- 2017 – 5,5.

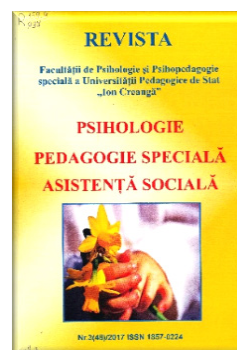
Se bucură de o intensă solicitare lucrările, semnate de cadrele didactice ale Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți. Printre autori se numără: **Rîjicova Svetlana**, dr. în psihologie (a activat la USARB între anii 1992-2010), **Prițcan Valentina**, dr. în psihologie, conf. univ., **Canțer Nicoleta**, magistrul în psihologie și pedagogie, lect. univ., **Nacai Lilia**, magistrul în psihologie și pedagogie, asist. univ., **Ciobanu Elvira**, magistrul în psihologie judiciară, lect. univ.

O sursă importantă de informare și cercetare în acest domeniu sunt publicațiile periodice din sala de lectură.

Revista de Asistență Socială este un mijloc de diseminare a cercetărilor, a bunelor practici și a experiențelor în domeniul asistenței sociale. În ea sunt publicate articole inovative, cercetări, comentarii asupra politicilor, practicilor și a implicațiilor acestora pentru asistenții sociali. Editată de Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București în colaborare cu Editura Polirom este o ediție trimestrială din România. Redactor șef: Doru Buzducea. Autorii provin din mai multe țări: România, Spania, SUA, Marea Britanie, Italia, Ungaria, Austria, Elveția, Slovenia. Revista este indexată în ProQuest, EBSCO, Social Work Abstracts, CEEOL, Index Copernicus, SCIOPI, GESIS și IBSS (International Bibliography of the Social Sciences) și este acreditată în categoria B+ de către CNCSIS (Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior din România). Adresa în Internet http://www.swreview.ro/index.pl/home_ro. În colecția Bibliotecii anii 2004-2005, 2013-2017.

Revista trimestrială **Psihologie, Pedagogie specială, Asistență socială**, fondată în luna noiembrie a anului 2005 de către facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, este o publicație științifică periodică de profil, menită să oglindească rezultatele cercetărilor tinerilor savanți, precum și investigațiile fundamentale și aplicative valoroase din domeniul psihologiei, psihopedagogiei, pedagogiei și asistenței sociale. Activitatea revistei este coordonată de un colegiu de redacție în componența a 16 persoane, cercetătorii de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și de la alte instituții de învățământ superior din țară, precum și din România, Ucraina, Republica Belarus și Elveția. Autorii articolelor provin din mai multe țări: Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina, Republica Belarus, Italia, Brazilia, Canada, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Redactor-șef Igor Racu, dr. hab. în psihologie, ptof. univ.

În revistă își publică cercetările științifice următoarele cadre didactice USARB: **Luminița Secrieru** (2010), dr. în psihologie, conf. univ., **Elvira Ciobanu** (2010), magistrul în Psihologie judiciară, lect. univ., **Veaceslav Dolgov** (2013), dr.

în filologie, lect. superior. Din anul 2009 până în 2016 revista a fost acreditată și indexată în categoria C. Publicația este indexată în baze de date internaționale: Index Copernicus, DRJI (Directory of Research Journal Indexing), OCLC (Online Computer Library Center), World-Cat. Din anul 2016 este inclusă în DOAJ (Directorul revistelor cu acces deschis). În colecția BȘ USARB se regăsește din anul 2007. Adresa în Internet: <http://www.upsc.md/>.

Impactul cercetărilor și vizibilitatea în Internet prin Google Scholar îl calculează Softul „Publish or Perish” <http://publish-or-perish.en.softonic.com/>. Revista de Asistență socială este prezentă cu 2 articole, revista *Psihologie, Pedagogie specială, Asistență socială* – 3 articole.

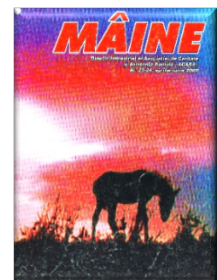
Indexarea revistelor pe categorii și înregistrarea lor în diferite baze de date internaționale ne demonstrează valoarea majoră a publicațiilor respective pentru cercetarea științifică în domeniul *Asistenței Sociale*.

Revista **Asistența Socială**: Buletin informativ al Rețelei Naționale de Asistenți Sociali – un buletin lunar, elaborat în cadrul Proiectului Dezvoltarea Capacităților în Cadrul Rețelei Naționale a Asistenților Sociali. Proiect susținut de UNICEF Moldova, Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului și implementat de Asociația de Promovare a Asistenței Sociale. În revistă se publică **Prițcan Valentina**, dr. în psihologie, conf. univ. (2007). În colecția sălii de lectură Științe psiho-pedagogice, naturii, reale. Arte anii 2007-2008.

Buletinul informativ **Impact** este editat în cadrul Programului de Acțiuni „Replicarea la scară națională a modelelor ILO-IPEC de monitorizare a muncii copilului și angajare a tinerilor prin consolidarea capacității, integrarea modelelor în programe relevante și mobilizarea de resurse”, implementat de CNPAC (Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii) și susținut de Programul Internațional pentru Eliminarea Muncii Copilului al Organizației Internaționale a Muncii în Moldova. Cu rezultatele studiului de fezabilitate pentru asigurarea durabilității acțiunilor de combatere a muncii copilului în revistă se publică **Prițcan Valentina**, dr. în psihologie, conf. univ. (2009). În colecție anii 2003, 2006, 2009. Adresa în internet: <http://cnpac.org.md/rom/buletine>.

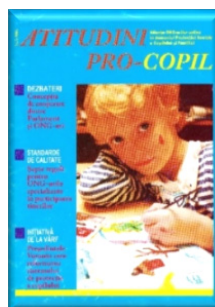
Buletinul trimestrial al Asociației de Caritate și Asistență Socială „ACASĂ” – **Măine**. În buletin apar publicații, semnate de cadrele didactice USARB: **Stupacenco Lidia**, dr. în pedagogie, conf. univ. (2002, 2004, 2006) și **Pereteatcu Maria**, dr. în pedagogie, conf. univ. (2004, 2006). În colecție se regăesc anii 2002-2007.

Buletinul informativ al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei **Protecție Socială** a apărut în cadrul Proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz, neglijare și exploatare” implementat de EveryChild în parteneriat cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Educației, Culturii și

Cercetării (în colecție anul 2012).

Revista **Atitudini pro-copil** este editată de către Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF), destinată membrilor APSCF, factorilor de decizie, specialiștilor actuali și viitori în domeniul *Asistenței Sociale*, familiilor și copiilor. În colecție se regăsește anul 2006. Continuitate publicația nu a avut.

Colecția Bibliotecii Științifice stă la baza servirii informaționale a utilizatorilor și de calitate și varietatea ei depinde nivelul satisfacerii necesităților de informare ale acestora. Un nivel înalt impune o calitate superioară a servirii informaționale. Utilizarea resurselor electronice împreună cu cele în format tipărit prezintă una din direcțiile principale în activitatea instituției. BȘ USARB furnizează servicii și produse informaționale electronice calitative tuturor categoriilor de utilizatori pentru o dezvoltare sustenabilă. Sunt resurse științifice credibile pentru susținerea procesului de învățământ, pentru efectuarea cercetărilor științifice de înaltă calitate.

BȘ USARB oferă utilizatorilor o varietate bogată de servicii electronice prin intermediul paginii Web:

- Acces la arhiva instituțională digitală *ORA USARB*, care conține publicații ale universitarilor bălțeni din diferite domenii ale științei, inclusiv din *Asistența Socială*;
- *Biblioteca digitală*, cu peste 30 de documente din domeniu;
- Baze de date proprii, naționale și internaționale cu o acoperire multidisciplinară;
- Cataloage, biblioteci deschise, repozitorii.

În urma analizei setului complet de date acoperind perioada anilor 2015-2017, în unele cazuri apelând la alte date statistice, am primit o expunere sumară și o vedere de ansamblu asupra domeniului.

Concluzii:

- O colecție ce reprezintă doar 1% din tot fondul de documente din sala de lectură manifestă o circulație destul de înaltă.
- Fondul info-documentar al domeniului *Asistență Socială* corespunde în mare parte cerințelor de informare – documentare – cercetare, 58% din toate documentele constituie edițiile începând cu anul 2005;
- Compartimentul *Asistență Socială* este tot mai solicitat, utilizatorii apelând la literatura științifică, preponderent în limba română;
- Majoritatea documentelor din acest compartiment, ce completează fondul Bibliotecii în ultimii ani, sunt într-un singur exemplar și se află în sala de lectură.
- Achizițiile au sporit din anul 2003, anul când la Facultate apare o nouă specialitate – *Asistență Socială*. Cea mai voluminoasă achiziție a fost în anul 2006.
- În ultimii ani cantitatea documentelor achiziționate de Bibliotecă din acest domeniu sunt în scădere. Trebuie acordată o mai mare atenție asupra ofertelor de pe piața editorială.

Referințe bibliografice:

1. JARNEVING, Bo. *Cercetări în știința bibliotecii. Un studiu bibliometric al literaturii privind cercetarea asupra bibliotecilor publice* [on-line] [citată 20 februarie 2018]. Disponibil: <http://www.lisr.ro/9-10-jarneving.pdf>
2. VELTER, Victor. *Realizarea și relevanța analizelor bibliometrice* [on-line] [citată 20 februarie 2018]. Disponibil: https://www.upt.ro/img/files/posdru/id137070/workshoptm/C5_Velter_Victor_Analize_bibliometrice_25.02.2015.pdf